

Βρυξέλλες, 14 Ιουνίου 2024
(OR. en)

10105/24

JAI 831
COPEN 257
ENFOPOL 294
EUROJUST 38
CORDROGUE 81
CATS 57

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9999/24

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα «Κράτηση μικρής κλίμακας: εστίαση στην κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη στην κοινωνία»

Κατά τη σύνοδό του στις 13-14 Ιουνίου 2024, το Συμβούλιο (Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις) ενέκρινε δέσμη συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Κράτηση μικρής κλίμακας: εστίαση στην κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη στην κοινωνία». Το κείμενο όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο παρατίθεται στο παράρτημα.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

«Κράτηση μικρής κλίμακας: εστίαση στην κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη στην κοινωνία»

Εισαγωγή

- α) Το Πρόγραμμα της Χάγης του 2004 και το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης του 2009 αναγνώρισαν ότι η κράτηση και οι εναλλακτικές της κράτησης αποτελούν σημαντικό σκέλος της πολιτικής της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης.
- β) Η βασική προτεραιότητα στο στρατηγικό θεματολόγιο για την περίοδο 2019-2024 που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2019 είναι η προστασία των πολιτών και των ελευθεριών. Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υπερασπιστεί τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των πολιτών της, όπως αναγνωρίζονται στις Συνθήκες, και να προστατεύει τους πολίτες από υφιστάμενες και αναδυόμενες απειλές. Υπ' αυτό το φως, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διασυνοριακού εγκλήματος πρέπει να επεκταθεί και να ενισχυθεί.
- γ) Η ετήσια έκθεση της Ευρωπόλ για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας στην ΕΕ (TE-SAT) ανέφερε ότι οι κρατούμενοι μπορούν να αποτελέσουν στόχο δικτύων στρατολόγησης τρομοκρατών και οργανωμένου εγκλήματος¹. Είναι κρίσιμο να καταπολεμηθεί ενεργά το φαινόμενο αυτό.
- δ) Το στρατηγικό θεματολόγιο 2019-2024 σηματοδοτεί επίσης την αλλαγή προς ένα πιο πράσινο και δικαιότερο μέλλον χωρίς αποκλεισμούς. Η αντιμετώπιση των διαφόρων μορφών κράτησης με τους στόχους της βιωσιμότητας και της κοινωνικής επανένταξης αντικατοπτρίζει αυτές τις εγκάρσιες προτεραιότητες.

¹ Εκθέσεις της Ευρωπόλ για την κατάσταση και τις τάσεις της τρομοκρατίας στην ΕΕ το 2022 και το 2023.

- ε) Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει μακρά παράδοση στην αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με την κράτηση και έχει αποκτήσει μεγάλο βάθος γνώσεων στον τομέα αυτό. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) αξιολογεί τον τρόπο μεταχείρισης των κρατουμένων και δημοσιεύει τακτικές εκθέσεις και συστάσεις, προκειμένου να ενισχυθεί ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.
- στ) Στα συμπεράσματά του σχετικά με την ενίσχυση της αντίδρασης της ποινικής δικαιοσύνης στη ριζοσπαστικοποίηση που οδηγεί στην τρομοκρατία και τον βίαιο εξτρεμισμό², τα οποία εγκρίθηκαν στις 20 Νοεμβρίου 2015, το Συμβούλιο ζήτησε από την Επιτροπή την επείγουσα διάθεση των αναγκαίων χρηματοδοτικών πόρων για την επακολούθηση των συμπερασμάτων αυτών του Συμβουλίου, ιδίως για τη στήριξη της ανάπτυξης προγραμμάτων αποκατάστασης, καθώς και εργαλείων αξιολόγησης κινδύνου, για να προσδιορίζεται η καταλληλότερη αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές περιστάσεις και μέριμνες ασφάλειας και δημόσιας τάξης.
- ζ) Στην απόφαση Aranyosi/Căldăraș³ της 5ης Απριλίου 2016 και σε επακόλουθες αποφάσεις, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνώρισε τη σημασία των συνθηκών κράτησης στο πλαίσιο της αμοιβαίας αναγνώρισης και της εφαρμογής της απόφασης-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ όσον αφορά το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης⁴.
- η) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει επανειλημμένα τονίσει τη σημασία των διαδικασιών επανένταξης και αποκατάστασης, σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα⁵.

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2015 για την ενίσχυση της αντιμετώπισης από την ποινική δικαιοσύνη, της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στην τρομοκρατία και τον βίαιο εξτρεμισμό (14350/15)

³ Απόφαση της 5ης Απριλίου 2016 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-404/15 και C-659/15, Aranyosi και Căldăraș, EU:C:2016:198.

⁴ Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών, ΕΕ L 190 της 18.7.2002, σ. 1.

⁵ Βλ. π.χ. απόφαση-πλαίσιο 2008/909/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τις στερητικές της ελευθερίας ποινές, αιτιολογική σκέψη 9 και άρθρο 4 παράγραφος 2 σχετικά με την κοινωνική επανένταξη ως έναν από τους στόχους της απόφασης-πλαίσιου.

- θ) Στο ψήφισμά του της 5ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με τα σωφρονιστικά συστήματα και τις συνθήκες κράτησης⁶, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα σε μικρές μονάδες με καταλύματα για περιορισμένο αριθμό κρατουμένων, προκειμένου να αποτραπεί η υποτροπή και να ενθαρρυνθεί η επανένταξη στην κοινωνία.
- ι) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της αμοιβαίας αναγνώρισης μέσω της ενίσχυσης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης⁷, που εγκρίθηκαν στις 7 Δεκεμβρίου 2018, τα κράτη μέλη ενθαρρύνθηκαν να κάνουν χρήση μέτρων εναλλακτικών της κράτησης, προκειμένου να μειωθεί ο πληθυσμός στους εθνικούς χώρους κράτησης, και με τον τρόπο αυτό να προάγουν τον στόχο της κοινωνικής αποκατάστασης και, επίσης, ενθαρρύνονται να αντιμετωπίσουν, αφενός, το γεγονός ότι οι κακές συνθήκες κράτησης παρεμποδίζουν συχνά την αμοιβαία εμπιστοσύνη και, αφετέρου, το πρόβλημα των υπερπλήρων χώρων κράτησης.
- ια) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα εναλλακτικά της κράτησης⁸, που εγκρίθηκαν στις 3 Δεκεμβρίου 2019, τα κράτη μέλη ενθαρρύνθηκαν να καταπολεμήσουν τον υπερπληθυσμό στις φυλακές και την προώθηση της επανένταξης των παραβατών στην κοινωνία, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπο ως προς τη μείωση της υποτροπής και τον κίνδυνο της ριζοσπαστικοποίησης στις φυλακές. Στα συμπεράσματα εκείνα του Συμβουλίου επισημάνθηκε επίσης ότι οι ποινικές κυρώσεις και τα μέτρα που χρησιμοποιούνται και ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζονται συμβάλλουν στην πρόληψη της υποτροπής και, ως εκ τούτου, επηρεάζουν την ασφάλεια στην κοινωνία.
- ιβ) Τα ίδια συμπεράσματα του Συμβουλίου επισημαίνουν επίσης ότι η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών αποτελεί ένα χρήσιμο τρόπο για να μπορέσουν τα κράτη μέλη να αντλήσουν αμοιβαία διδάγματα και να βελτιώσουν τη νομοθεσία, τις διαδικασίες και τις πρακτικές τους. Η ΕΕ μπορεί επίσης να ωφεληθεί από τη στενότερη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς οργανισμούς.

⁶ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με τα σωφρονιστικά συστήματα και τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές, ΕΕ C 346 της 27.9.2018, σ. 94.

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση σε ποινικές υποθέσεις με θέμα «Προώθηση της αμοιβαίας αναγνώρισης μέσω της ενίσχυσης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης», ΕΕ C 449 της 13.12.2018, σ. 6.

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα εναλλακτικά της κράτησης: η χρήση μη στερητικών της ελευθερίας κυρώσεων και μέτρων στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης, ΕΕ C 422, 16.12.2019, σ. 9.

- ιγ) Κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 7 και 8 Οκτωβρίου 2021, οι συζητήσεις αντανakλούσαν την κοινή δέσμευση των υπουργών να συνεχίσουν να βελτιώνουν τις συνθήκες κράτησης, με βάση την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης δικαστικών αποφάσεων και διαταγών.
- ιδ) Τα κράτη μέλη, η Επιτροπή, ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), η Eurojust, το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο για ποινικές υποθέσεις και οι επαγγελματίες που εργάζονται σε καθημερινή βάση με μέσα αμοιβαίας αναγνώρισης στον τομέα της στέρησης της ελευθερίας θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επιδιώκουν να βρουν και να εφαρμόσουν λύσεις για τρέχουσες προκλήσεις, μεταξύ άλλων για τη βελτίωση των στρατηγικών αποκατάστασης και επανένταξης.
- ιε) Η ευρωπαϊκή οργάνωση φυλακών και σωφρονιστικών υπηρεσιών (EuroPris) στηρίζει τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής με συμβουλευτική ιδιότητα σε θέματα που σχετίζονται με τις φυλακές. Επίσης, οικοδομεί σχέσεις και ανταλλάσσει πληροφορίες με άλλες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης, με σκοπό την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό. Οι κανόνες της EuroPris έχουν υπογραμμίσει ότι μια μέθοδος εργασίας που βασίζεται στην οικοδόμηση σχέσεων των υπαλλήλων με τους κρατούμενους μέσω επικοινωνίας και διάδρασης συμβάλλει στη διαφύλαξη της ασφάλειας, της προστασίας και της ευταξίας, καθώς και στην αποκατάσταση και την προετοιμασία για αποφυλάκιση.
- ιστ) Η βάση δεδομένων του FRA για τις ποινικές κρατήσεις, η οποία εγκαινιάστηκε τον Δεκέμβριο του 2019, παρέχει επισκόπηση των συνθηκών κράτησης σε όλα τα κράτη μέλη και αποτελεί χρήσιμο και δημόσια προσβάσιμο εργαλείο για δικαστικές αρχές που αντιμετωπίζουν ζητήματα σχετικά με τις συνθήκες κράτησης. Η έκθεση του FRA με τίτλο «Criminal detention conditions in the European Union: rules and reality» περιγράφει επιλεγμένα ελάχιστα πρότυπα ποινικής κράτησης στα κράτη μέλη.
- ιζ) Στις 8 Δεκεμβρίου 2022, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων που υπόκεινται σε προσωρινή κράτηση και σχετικά με τις υλικές συνθήκες κράτησης⁹.

⁹ Σύσταση (ΕΕ) 2023/681 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τα δικονομικά δικαιώματα υπόπτων και κατηγορουμένων που υπόκεινται σε προσωρινή κράτηση και σχετικά με τις υλικές συνθήκες κράτησης, *ΕΕ L 86 της 24.3.2023, σ. 44*.

- ιη) Παράλληλα με ελάχιστα πρότυπα για τις συνθήκες κράτησης σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα, η Επιτροπή συνιστά στα κράτη μέλη να επενδύσουν στην κοινωνική επανένταξη των κρατουμένων, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές τους ανάγκες. Προκειμένου να βοηθήσουν τα πρόσωπα που κρατούνται να προετοιμαστούν για την απόλυσή τους και να διευκολύνουν την επανένταξή τους στην κοινωνία, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι όλα τα πρόσωπα που κρατούνται έχουν πρόσβαση σε ασφαλή, συμπεριληπτικά και προσβάσιμα εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία ανταποκρίνονται στις ατομικές τους ανάγκες, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των στόχων τους.
- ιθ) Το 18μηνο πρόγραμμα του Συμβουλίου, το οποίο καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, δίνει προτεραιότητα στη δικαστική συνεργασία και στη βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας και ανθεκτικότητας των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, καθώς και στην καταπολέμηση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού των πλέον ευάλωτων ή όσων διατρέχουν κίνδυνο αποκλεισμού, στο πλαίσιο της εφαρμογής του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.
- κ) Κατά την άτυπη σύνοδο του Συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 26 Ιανουαρίου 2024, τα κράτη μέλη εξέφρασαν την προθυμία τους να εξετάσουν περαιτέρω τις εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας.
- κα) Το ευρωπαϊκό συμπόσιο για α κέντρα κράτησης στις 20 και 21 Μαρτίου 2024, που διοργανώθηκε από το δίκτυο RESCALED¹⁰ υπό την αιγίδα της βελγικής Προεδρίας, επικεντρώθηκε στην κράτηση μικρής κλίμακας και τα κέντρα κράτησης. Κατά τη διάρκεια του συμποσίου, αποδείχθηκε ότι η κράτηση μικρής κλίμακας συμβάλλει στην καλύτερη αίσθηση της κοινότητας και στην καλύτερη κοινωνική ένταξη και μπορεί να οδηγήσει σε χαμηλότερο ποσοστό υποτροπής. Ως εκ τούτου, τέτοιες μορφές κράτησης συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου της ασφάλειας των κοινοτήτων και της μείωσης της εγκληματικότητας.

¹⁰ Το δίκτυο RESCALED είναι μια ευρωπαϊκή οργάνωση τύπου δικτύου με μέλη στην Αυστρία, το Βέλγιο, την Κροατία, την Τσεχία, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, το Κόσοβο, τη Μάλτα, τις Κάτω Χώρες, τη Νορβηγία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία και την Ισπανία. Το RESCALED διαθέτει εθνικά γραφεία σε έξι χώρες: Βέλγιο, Τσεχία, Γερμανία, Κάτω Χώρες, Νορβηγία και Πορτογαλία. Τα διάφορα εθνικά γραφεία, τα μέλη και οργανώσεις-εταίροι στηρίζουν την εφαρμογή των κέντρων κράτησης με τον δικό τους τρόπο.

- κβ) Οι φυλακισμένοι, και πρώην φυλακισμένοι, είναι πολίτες που είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στον κοινωνικό αποκλεισμό, οι δε στόχοι που έχει θέσει για το 2030 το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων στους τομείς της απασχόλησης, των δεξιοτήτων και της μείωσης της φτώχειας αφορούν και αυτούς.
- κγ) Η κράτηση παραμένει απαραίτητο εργαλείο στα συστήματα ποινικής δικαιοσύνης μας. Οι διάφορες μορφές κράτησης ή τα διάφορα είδη εγκαταστάσεων μπορούν να ανταποκρίνονται στις διαφορετικές απαιτήσεις και ανάγκες διάφορων ομάδων κρατουμένων, ανάλογα με ένα εύρος κριτηρίων όπως η ηλικία, το φύλο, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, η φύση του διαπραχθέντος αδικήματος, το αποτέλεσμα της αξιολόγησης κινδύνου, οι σχέσεις με το θύμα και το κατά πόσον το πρόσωπο τελεί υπό προσωρινή κράτηση ή εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή. Το καταλληλότερο περιβάλλον κράτησης μπορεί επίσης να αλλάξει κατά τη διάρκεια της περιόδου κράτησης.
- κδ) Η εκτεταμένη έρευνα και οι ορθές πρακτικές που υπάρχουν ήδη σε διάφορα κράτη μέλη έχουν δείξει ότι οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας αποτελούν μέσο διαμόρφωσης ατομικών προσεγγίσεων κοινωνικής αποκατάστασης, οικοδόμησης ατομικών σχέσεων και διαμόρφωσης κοινωνικών αλληλεπιδράσεων, ενώ δίνουν προτεραιότητα στην οικοδόμηση ευθύνης και αμοιβαίας συμμετοχής μέσω της ένταξης στην τοπική κοινότητα. Οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας πρέπει να νοούνται ως δομές με μικρότερη χωρητικότητα σε σύγκριση με τις φυλακές μεγάλης κλίμακας. Αυτή η μικρότερη χωρητικότητα μπορεί να είναι επωφελής όσον αφορά το περιβάλλον διαβίωσης, τη δυναμική ασφάλεια, την κοινωνική ένταξη και, ως εκ τούτου, ένα καλύτερο κλίμα επανένταξης. Τα κέντρα κράτησης — που αποτελούν μορφή κράτησης μικρής κλίμακας — πρέπει να νοούνται ως μικρής κλίμακας, διαφοροποιημένες, ενταγμένες σε επίπεδο κοινότητας εγκαταστάσεις με κατάλληλα προγράμματα που εστιάζουν στην κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές ανάγκες και με έμφαση στην οικοδόμηση αυτονομίας και την ανάληψη ευθύνης.

- κε) Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας στα κράτη μέλη και η πρόοδος που έχει ήδη σημειωθεί στον τομέα αυτό θα πρέπει να επικροτηθούν.
- κστ) Οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας προωθούν τη δημιουργία μιας συμπεριληπτικής κοινωνίας μέσω καινοτόμων προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων, πράγμα στο οποίο δίνει προτεραιότητα το πρόγραμμα-πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα και την καινοτομία.
- κζ) Οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη της υποτροπής, να διασφαλίσουν την κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη των κρατουμένων και να συμβάλουν στην οικοδόμηση πιο συμπεριληπτικών κοινοτήτων.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

Γενικές παρατηρήσεις:

1. Τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Ένωση παίζουν καίριο ρόλο στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων των κρατουμένων.
2. Ο στόχος της προώθησης της κοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης κρατουμένων που εκτίουν στερητικές της ελευθερίας ποινές επιβεβαιώνεται.
3. Η κοινωνική επανένταξη παίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχή επανένταξη των κρατουμένων στην κοινωνία και μειώνει τις πιθανότητες υποτροπής.
4. Η επένδυση στην ανάπτυξη προγραμμάτων αποκατάστασης που λαμβάνουν υπόψη τις ατομικές συνθήκες των κρατουμένων θα μπορούσε να θεωρηθεί πιθανή αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης στη ριζοσπαστικοποίηση.
5. Η κράτηση μικρής κλίμακας μπορεί να βελτιώσει τόσο τις συνθήκες εργασίας του προσωπικού στις εγκαταστάσεις κράτησης όσο και την ποιότητα ζωής των κρατουμένων και να διευκολύνει τη δημιουργία εποικοδομητικού κλίματος για την επανένταξη.

6. Οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας μπορούν να συμβάλουν περαιτέρω στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να αυξήσουν το αίσθημα ασφάλειας στις εγκαταστάσεις κράτησης.
7. Ο σεβασμός και η εποικοδομητική διάδραση με τους κρατούμενους και μεταξύ αυτών συμβάλλει στην οικοδόμηση υπευθυνότητας και αυτονομίας και στην ένταξη στην τοπική κοινότητα.
8. Οι εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας που παρέχουν καθοδήγηση για την επιστροφή στην κοινωνία, ως ένας από τους πιθανούς τρόπους διευκόλυνσης της κοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης, μπορούν να συμβάλουν στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων της κράτησης και του κινδύνου υποτροπής.
9. Η συμμετοχή της κοινότητας στο σύνολό της και η συνεργασία θεσμών πέραν του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης έχουν ζωτική σημασία για την επίτευξη της επανένταξης και την πρόληψη της υποτροπής.
10. Κατά τη διερεύνηση της χρήσης και των οφελών της κράτησης μικρής κλίμακας, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες και τα ειδικά χαρακτηριστικά των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των διαφορετικών νομικών συστημάτων και επιλογών πολιτικής.

Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη:

11. Να διερευνήσουν περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής και τα δυνητικά οφέλη των μορφών κράτησης μικρής κλίμακας, διαφοροποιημένης και ενταγμένης στην κοινότητα, περιλαμβανομένων των οίκων κράτησης, σε σύγκριση με τα μεγάλα σωφρονιστικά ιδρύματα.
12. Να καταστήσουν γνωστά στο κοινό τα δυνητικά οφέλη της κράτησης μικρής κλίμακας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης.
13. Όπου συντρέχει περίπτωση, να εξετάσουν τη δυνατότητα χρήσης μικρής κλίμακας κράτησης και άλλων εναλλακτικών μορφών κράτησης που διευκολύνουν την κοινωνική επανένταξη των κρατούμενων, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία των δραστών για επανένταξη στην κοινωνία και την πρόληψη της υποτροπής.
14. Να εξετάσουν, όπου συντρέχει περίπτωση, τη χρήση εγκαταστάσεων κράτησης μικρής κλίμακας για σκοπούς στέρησης της ελευθερίας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, με στόχο τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων της κράτησης, και να διασφαλίσουν καλύτερη καθοδήγηση για φυλακισμένα άτομα όσον αφορά την επιστροφή στην κοινωνία.

15. Όταν χρησιμοποιούνται εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας, να καθορίζουν κριτήρια επιλογής για τους κρατούμενους, όπως η φύση του διαπραχθέντος αδικήματος, το αποτέλεσμα αξιολόγησης κινδύνου και τα συμφέροντα των θυμάτων. Σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτικές, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο κράτησης μικρής κλίμακας ή εναλλακτικών μορφών κράτησης για ευάλωτα άτομα όπως άτομα με αναπηρία, γυναίκες κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και μετά τον τοκετό, παιδιά άνω της ηλικίας ποινικής ευθύνης και νεαροί ενήλικες.
16. Να εξετάσουν το ενδεχόμενο εφαρμογής πτυχών ψηφιοποίησης στις εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας και, όπου συντρέχει περίπτωση, μετά από αξιολόγηση κινδύνου και συνεκτίμηση των συμφερόντων των θυμάτων, να εξετάσουν το ενδεχόμενο να καταστήσουν δυνατή την επικοινωνία με ψηφιακά μέσα, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα στους κρατούμενους να διατηρούν επαφή με τις οικογένειές τους, να βελτιωθεί η αυτονομία τους να υποβάλουν αίτηση εργασίας ή να συνεχίσουν τις δουλειές τους, να παρακολουθούν μαθήματα κατάρτισης ή να αναζητήσουν στέγη ενόψει της αποφυλάκισής τους.
17. Να χαρτογραφήσουν ορθές πρακτικές όσον αφορά τη χρήση της κράτησης μικρής κλίμακας και να κοινοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στα αρμόδια θεσμικά όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα άλλα κράτη μέλη.
18. Να λάβουν υπόψη τις συστάσεις που διατυπώνονται στην προαναφερόμενη σύσταση της Επιτροπής της 8ης Δεκεμβρίου 2022.
19. Να εξετάσουν το ενδεχόμενο κράτησης μικρής κλίμακας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, ως μέσο για να καταστούν οι κοινότητες πιο συμπεριληπτικές, συμβάλλοντας τελικά σε ένα πιο δίκαιο και συμπεριληπτικό μέλλον για τους κρατούμενους.
20. Να παράσχουν στοχευμένη κατάρτιση για το προσωπικό και τους επαγγελματίες σε εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας σχετικά με τις μεθόδους εργασίας, την επαγγελματική δεοντολογία και τις διαδικασίες για τη διασφάλιση καλύτερης ασφάλειας, διάδρασης με τους κρατούμενους και προετοιμασίας για κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη.

21. Όπου συντρέχει περίπτωση, να παράσχουν στους κρατούμενους που τελούν υπό κράτηση μικρής κλίμακας ευκαιρίες να αποκτήσουν ωφέλιμη αμειβόμενη εργασία ή στήριξη για κοινωνική και επαγγελματική ένταξη και προσβάσιμα εκπαιδευτικά προγράμματα.
22. Να εξετάσουν το ενδεχόμενο βελτίωσης των ικανοτήτων και των πόρων των κοινωνικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών και παραγόντων που παρεμβαίνουν στην κράτηση, μεταξύ άλλων σε εγκαταστάσεις κράτησης μικρής κλίμακας, με στόχο να συμβάλουν στην κοινωνική επανένταξη και τη βελτίωση των συνθηκών κράτησης.

Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή:

23. Να αξιολογήσει την ανάγκη να μελετηθεί και να αναλυθεί η χρήση εγκαταστάσεων κράτησης μικρής κλίμακας σε όλα τα κράτη μέλη, ώστε να υποστηριχθεί η διάδοση εθνικών ορθών πρακτικών και να παρασχεθεί μια πιθανή βάση τεκμηρίωσης για τη χρήση της κράτησης μικρής κλίμακας ως αποτελεσματικού μοντέλου κράτησης, το οποίο αυξάνει την αποκατάσταση και μειώνει την υποτροπή.
24. Διοργανώνοντας συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων, να αυξήσει την επίγνωση και τις ανταλλαγές περί ορθών πρακτικών μεταξύ υπευθύνων χάραξης πολιτικής και ασκούντων νομικά επαγγέλματα σχετικά με την μικρής κλίμακας, διαφοροποιημένη και ενταγμένη στην κοινότητα κράτηση και τους τρόπους υπέρβασης προκλήσεων και εμποδίων.
25. Όπου συντρέχει περίπτωση, και λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση και τις ιδιαιτερότητες των κρατών μελών, να προωθήσει τη χρήση της κράτησης μικρής κλίμακας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, στο πλαίσιο του θεματολογίου της για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων που προστατεύονται από τις ευρωπαϊκές πολιτικές στους τομείς της δικαιοσύνης, της εκπαίδευσης, της υγείας και της ευημερίας, της απασχόλησης, των κοινωνικών υποθέσεων και της ένταξης, καθώς και της οικογενειακής ζωής.

26. Να διερευνήσει ευκαιρίες χρηματοδότησης στο πλαίσιο υφιστάμενων και πιθανών μελλοντικών κονδυλίων της ΕΕ, χωρίς να τίγονται μελλοντικά πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια, για τη δημιουργία και την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή κράτησης μικρής κλίμακας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, της ανάπτυξης ικανοτήτων με δημοτικά συμβούλια, πιλοτικών έργων, πρωτοκόλλων κατάρτισης και μεθοδολογιών για το προσωπικό.
27. Να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναζητήσουν χρηματοδότηση στο πλαίσιο υφιστάμενων και πιθανών μελλοντικών κονδυλίων της ΕΕ.
28. Να διερευνήσει ευκαιρίες χρηματοδότησης για οργανώσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κράτησης μικρής κλίμακας, όπως το Ευρωπαϊκό Φόρουμ για την αποκαταστατική δικαιοσύνη (EFRJ), το Children of Prisoners Europe (COPE), οι Ευρωπαϊκές Ακαδημίες Σωφρονιστικών Υπαλλήλων (EPTA), η EuroPris και η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Επιμελητών Κοινωνικής Αρωγής (CEP).

Καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη:

29. Να συνεργαστούν στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης και άλλους σχετικούς οργανισμούς, θεσμικά όργανα και οργανισμούς σε έναν προβληματισμό σχετικά με τη βέλτιστη συνεργασία και ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη δυνατότητα ανάπτυξης και χρήσης της κράτησης μικρής κλίμακας, περιλαμβανομένων των κέντρων κράτησης, ως εναλλακτικής λύσης στη μεγάλη κλίμακας κράτηση.
-